

الرشاد

س ۱ ۳۰ ۳ ۱ ۳

والله يهدي من يشاء الى صراط مستقيم ديني ، علمي ، ادبي ، سياسي هفته لقي مجموعة اسلاميه در
اتبعون اهدكم سبيل الرشاد

صاحب و مدير مسئول : ح . اشرف اديب

امام قشیری طرفینده مدافعه ایدلمش ایسهده قشیرینک مدافعاتی حکمی و شرعی اولقندن زیاده غننی و تصوفیدر .

بوسینه منیدرکه دور غزالی یه قدر اولان تهاجات کوندن کونه شدتی آتیرمشدر . غزالی اساسات عقلیه و شرعیه استناداً نهایت حقیقتی میدان چیقارمش ، هر کسی تسخیر ایدن شهرلری بسبتون برطرف ایده بیلیمشدر .

مدالی اعدادیسی مدیری

مابعدی وار

م . شمس الدین

اکبسیات

عرب تاریخ ارباننده :

ابوالعلاء معری

۱۸۵ دن مابعد

معربنک مولدی ، مبان

فیلسوف ، (۳۶۳) سنه هجریه سنده (۹۷۴ میلادی) ربیع الاولک یکریمی یدنجی جمعه کونی تولد ایتمشدر .

« ابوالعلاء احمد بن عبدالله بن سلیمان بن محمد التوخی » دیسه معروفدر . « تنوخ » بر عرب قبیله سیدر .

باباسی ، افاضل علمادن ایدی . جدی معروده قاضی ایدی . معری ، بوضورتله بر خاندان علمه منسوب اولمش اولویور . والده سی ده اصل بر عائله یه منسوب ایدی .

مشارالیهک ولادتند معره ، « حلب » ده حکمران اولان دولت حمدانیه نك تحت اداره سنده اولوب اوئانده حلب امیری ، (سعدالدوله ابالمعالی) ایدی .

صاحب ترجمه اوچ یاشنده ایکن چیچک خسته لکلیله مـ ساب اولدی ، بویوزدن صول کوزینی غائب ایتدی ، صاغ کوزینه ده — آرقداش نك اوغرا دینی فلاکتی کوروب آغلاماسنه مانع اولاجق درجه ده — آق ایندی ؛ حیاتنده قرضیدن باشقه بر نك کورده مش اولدی ، چونکه چیچک چیقاردینی زمان کندینه کرمید رنگنده بر لباس کیدیرمشلردی ، کوردیکی ، آکلادینی ایلك و صوك رنگ بو اولدی .

سن تعلمه ایریشنجه پدری ؛ نحو ، صرف ، بیان و قافیه کبی علوم لسانیه عربیه یی اوکرتمکه باشلادی .

بوندن صکره بلده سی علماسنک بر چوقلرندن تلمذ ایتدی ، او قوتقلری شیلری اوکرمندی ، ده صکره محمد بن عبدالله بن سعد النحوی الحلبي دن درس او قودی . ویکرمی یاشنه قدر بویولده دوام ایتدی . آرتق بوتون مشایخنک معارفی ، معربنک صدرینه دوکولمش ، انضمام ایتمش ایدی ؛ صاغنه صولنه باقدی ، اطرافنده بر علمده

کندینی سبقت ایتمش ، یاخود کندی اوکرتدیکنی اوکرتمکه ممتاز اولمش کیمسه یی کورده منجه کندی باشنه اوینه چکلدی ، آرتق معلمی یوقدی . لغت و ادبیات او قومغه باشلادی ، بلاغت عربیه ، لسان عربک دقائق ، خواص تراکیب و مزایای اسالیب ایله او قدر اوغراشدی که بو خصوصده هر کسه تفوق ایتدی ، کیمسه نك ایریشمدیکی بر مرتبه یه بالغ اولدی .

قوجه فیلسوف « حفظ » ده بر آیت ، بر خارقه ایدی . او قدرکه مشارالیه دن کیمسه نك ایریشه میه جکی ، هر کسک تصدیقندن چکنه جکی شیلر روایت ایدرلر . مثلاً آکلادینی ده ، آکلادینی ده ، ایستر کندی دیلندن ایستر اوکا یابانچی بر دیلندن اولسون حفظ ایتدیکنی سویلرلر ، بو روایتلرک مبانی و معانیسی دوچار اختلاف و تباین اولویورسده مضمونلر بر برینی تأیید ایده ایده معربنک هر کسه میسر اولمایان بر قوه حافظیه مالک اولدوغی آکلادینلر .

هر سوزده قولاق ویرنلردن ، هر طویدینی تجویز ایدنلردن اولسه یدق قارئیمزه بو وادیده بر چوق حکایات مرویه تقدیم ایدرک . بز بوراده بونلردن عقله الک یقین ، حقه الک شبیه اولانلری بر نمونه اولق اوزره ایراد ایتمکه اکثفا ایده جکر :

دیرلرکه : معری ، بغدادده داخل اولوبده جودت حافظه سی ، اوکنده اوقونان هر شیئی بر کهریا کبی جذب ایدن اومتانت حفظیه هر کسجه طائفه باشلانجه ارباب مکانتدن بری حقیقتی آکلماق اوزره مشارالیه ایله کوروشمک ایسته دی : فیلسوفی « دارالحکمة » نامیه معروف اولان « رشید » کتبخانه سنه قویدیلر ، بر کتاب انتخاب اولندی ، متعدد صحیفه لر او قوندی . تردد ایتدیکی کله تکرار اولونیوردی . ختام قراشته معری ، اصلا تردد ایتمکسزین ایستدکلرینی امتحانچیلره تکرار ایتدی .

معری ، شعری چوق سوردی ، متنبی دیواننک بومحبتده تأثیری واردر ؛ دیوان مذکور ی او قدر چوق او قومشدرکه کندی شعرلرنده بونک تأثیر غالبی حس اولونور . مثلاً متنبی نك :

یموت راعی الضأن فی ضأنه

میتة جالینوس فی طبه

دیور معری ، عینی معنایی ، شو یولده افاده ایدیور :

والواحد المفرد فی حقه

کالحاشد المکثر فی حشده .

بونی کوسترمجک مثلاً آزدکلدر . لکن بز ایکی شاعری مقایسه و مقارنه ایتک صدندده دکلر .

معری ؛ تمیز الوان خاصیتندن ، تماشای طبیعتدن محروم براعمی اولقله برابر تشبیهده او قدر موفق اولوردیکه احساسات بصریه یه متعلق تشبیهاتی ، ارباب باصره یی حیرتلر ایچنده بر اقایر ایدی .

مناظر طبیعییه قارش ی کشاده بصر اولق نعمتندن محروم اولمایان

طبیعت فائزانه كى جالى ایسته دیکى کبی طویه طویه سیر ایده بیلن شعرا
آزه سنده معری نك بر ییلدیز تصویرنده اولان شو :

و سهیل کوجنه الحب فی اللو

ن و قلب المحب فی الحفان

یتی قدر زنده و متحرک بر سوز سویله بیلن کیم وارد ؟

مصیبتزده عما اولانلرک امور محسوسه ده ، هله ادراکی قوه
باصرمیه مفتقر اولان مواده کوستردکاری اقتدار تشبیه و تصویر ،
شایان حیرتدر . معری ، بو یولده بدیعهلر کوسترن ایلك شاعر
اعمی دکلدرد ،

کأن مشار النقع فوق رؤسنا

واسیافنا لیل تهاوی کواکبه

دیه بزه بر لوحه و غا ابداع ایدن بشارده بویه ایدی .

شوراده افضل المتأخرین شیخ محمد عبده حضر تلرینه عائد بر
ماجرای فکاهت آمیز ، شایان ذکر در : فاضل مشارالیهی بر آفاقی
زیارت ایدر ، جناب شیخ زائرک نظر و فراسته آلدانیر ، اونی بر عالم
حکیم ظنیه پک چوق توقیر و تعزیز ایدر ، مسافرینی بر طرفدن نمون
ایتمکه چالیشیرکن بر طرفندن ده « معری » دن سوز آخار ، آفاقی ،
جهلنه بر فرجه انکشاف و یرمه مش اولق اوزره اختیار سکوت
ایتمش ایدی ، لکن سوز ، معری به انتقال ایدنجه بر شی سویله مش
اولق اوزره :

— معری نك ، بر اعمی ایکن ، نظم شعر ایده بیللمه سنه تعجب
ایده رم ، دیر .

جناب فاضل : — شاشیله جق بر شی یوق ، چونکه معری ،
شعری ، کوزلریله نظم ایتمیوردی .

جوابی و یرر و هر ایکی طرف سکوت ایدر . لکن آفاقی نك
لسان حالی : « انسان اهت و احتراعی ، بر شی سویله نیجه به ، یاخود یاز نیجه به
قدر محافظه ایده بیلور » دییوردی .

فیلسوف ، عمادن چوق متالم دکلدی ، شویله دیردی :
« باشقه لری نعمت بصر ایچون جناب حقه حمد ایتدکاری کبی بنده
عما ایچون حامد اولورم . »

اعمی ؟ تبعات علمیه سنه ، شعرینک جیادت و بداعتنه مانع اولامادینی
کبی کوزلیلرک او یوننه اشترا کندن ده اونی منع ایده میوردی .

شاعر مصیص ، شویله حکایه ایدر :

« معرة النعمان ده شاشیله جق بر شی کوردم : ابا اعلاء تکیه ایدیلن
اعما بر شاعر ظریف واردی ، بو آدم ، شطرنج اوینایور ، هزل
وجدن ، هر نوع فنونک آلتندن چیقیوردی !! »

اوچیوز طقسان سنه سندن صو کرا ایدی ، معری ؛ علوم و کتبخانه لر
حقنده تبعاتده بولونمق اوزره شامده بعض بلده لره کتدی . صو کره
اوچ میلیوندن زیاده مجلدات علمیه یی محتوی بولونان طرابلس
کتبخانه سنی زیارت ایتدی . بو کتبخانه ، حروب صلیبیه فورطنه سنه
اوغرایان کتبخانه لر دندر .

لاذقیه یی زیارت ایتدی ؛ بوراده رهبانه عائد بر « دیر » واردی ،
اورایه ایندی ، آره لرنده بر مدت قالدی ، عهد قدیم وجدیدن روایت
ایتدکاری شیلری ، جناب موسی وعینی حقنده کی رایلرینی آکلادی ؛
اختصاص ادعاسنده بولوندقلری علمی - بو علم دعوالرنجه یالکز
اونلرده وار ، هر کسده بولونماز - وسائر بعض افکار کهنوتیه یی
اوکرندی ، شعر لرنده بونلرک اثری ظاهر در ، معری یی تعجبلره
سوق ایتمشدر .

« لزومیات » ه مطلع اولانلر ؛ فیلسوفک قساوسه ورهبان
حقنده سوزی اوزاتدیغنی بیلیرلر . ایشته او یولده سوزلرندن بری :

عجبا للمسیح بین اناس . والی الله والدا نسبه ،
اسلمة الى اليهود والنصارى . وأقروا بانهم صلبوه ؛
یتفق العاقل اللیب علی اطفه . ل اذا مالذاته ضربوه .
واذا كان ما یقولون فی عیسی صحیحاً فأین كان ابوه ؟
کیف خلی ولیده الا عادی ؟ أم یظنون أنهم غلبوه ؟
واذا ما سألت اصحاب دین ، غبروا بالقیاس مارتبوه ،
لایدینون بالعقول ولکن ، بأباطیل زخرف زینوه .

فیلسوفک بویه تعالیم کنیسیایه ایله استهزا ایدن شعرلری چوقدر .

مابعدی وار « اسکوب » مترجمی

عبد اللطیف نوزاد

ادبیات

یاخود

ایرانه تاریخ انقذ بندنه بر باران

ایران احرار و ادباسندن میرزا آقاخان (کرمانی) کرمان
اهالیسندن فاضل و ادیب بر کنج ایدی . علوم ادبیه و منطقیه یی ایرانه
اکمال ایتدکدن صکره تحصیلنی اکمال ایچون اوروپایه و اورادنده
درس عادت کلمش و بوراده (نشان طاش) مسافر خانه سنده خاقان سابقک
اراده سیله مسافر - دها طوغریسی اقامته مأمور - بولسان مرحوم
(سید جمال الدین افغانی) نك مجالس علمیه سنده اثبات وجود ایتک
صورتیله تحصیل کالات صوریه و مغنویه ده بولنشیدی . میرزا آقانک
عین زمانده استانبول ایرانیلری ایچنده دیکر ایکی دکرلی رفیق وار
ایدی که ، بونلردن بری (خیرالملک) لقبیله ملقب و ایرانک درس عادت
سفارتی باش کاتبکی وظیفه سیله موظف (میرزا حسن خان) ایله
ایران علمای بنامندن کرمانلی (روحی) نام ذاتلر بولنیورلردی .
بو اوچ کیشی به اخیراً ، سید جمال الدین مرحومک خدمات خصوصیه
و تحریریه سیله اشتغال ایدن (ملا رضای کرمانی) التحاق ایتمشیدی .
بونلر وقیله ایران شاهلق مقامنی اشغال ایدن (ناصرالدین) شاهک
مظالم فوق العاده سندن بیزار ایدیلر .

سید جمال الدین ایسه ایرانه اختیار ایتدیکی سفرده ناصرالدینک